

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm
2026-04-07

Vår referens
Olivia Karlsson

Dnr
KN2025/02420

Remissyttrande

Statens energimyndighets hemställan angående förordning om statligt stöd för en mer effektiv energianvändning i företag

Företagarna har getts möjlighet att avge remissyttrande om det angivna förslaget. Nedan följer våra huvudsakliga synpunkter.

Förslaget i korthet

Förslaget avser Statens energimyndighets (Energimyndigheten) förslag till en ny stödförordning som ger företag möjlighet att ansöka om ekonomiskt stöd för att genomföra miljöstudier (projekteringar) samt investeringar i åtgärder som bidrar till en mer effektiv och flexibel energianvändning.

Bakgrunden är att regeringen i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) föreslog att medel ska avsättas för att möjliggöra ett nytt ekonomiskt stöd till investeringar som stärker förmågan och minskar sårbarheten i de regionala energisystemen. Satsningen benämns Kraftlyftet. I budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1) utökas denna satsning. Energimyndigheten lägger nu fram detta förslag till stödförordning i syfte att stödja genomförandet av åtgärder på användarsidan i energisystemet, vilka ska bidra till Kraftlyftets syften.

Förslaget innebär att företag med hög energianvändning (över 2,8 GWh i genomsnitt per år under de senaste tre åren) ska kunna få stöd. Projekteringsstöd kan exempelvis användas för att ta fram väl underbyggda beslutsunderlag för att möjliggöra större och mer komplexa åtgärder för effektivare energianvändning. Det kan även användas för att analysera hur företagets restenergiöden kan tas tillvara, hur energigemenskaper kan utformas samt för att utreda möjligheter att bidra med flexibilitet till elmarknaden. Syftet med investeringsstödet är att bidra till att företag kan genomföra konkreta åtgärder som leder till en mer effektiv energianvändning. Stödet ska täcka de merkostnader som är nödvändiga för att uppnå en högre nivå av energieffektivitet.

Stödet är avsett att vara förenligt med EU:s statsstödsregler och ska lämnas i enlighet med villkoren i förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014, genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden (gruppundantagsförordningen).

Företagarnas inställning

Företagarna välkomnar ambitionen att främja en mer effektiv energianvändning. Samtidigt anser vi att ett riktat bidragssystem med ett högt tröskelvärde är fel väg att gå. Förslaget exkluderar i praktiken små och medelstora företag och riskerar att leda till konkurrensnedvridning, samtidigt som den samlade potentialen för energieffektivisering i näringslivet inte tas tillvara.

Övergripande vill Företagarna understryka att statens roll på energiområdet i första hand bör vara att skapa goda, förutsägbara och generella ramvillkor för samtliga företag. Detta uppnås bäst genom att

undanröja hinder såsom långa tillståndsprocesser, otydliga eller föränderliga regelverk, och skatter och avgifter som hämmar investeringar, snarare än genom att finansiera enskilda projekt hos en begränsad grupp företag. Staten bör i första hand genomföra breda och generella reformer som kommer alla företag till del, oavsett storlek och energianvändning.

Förslaget om en tröskel på 2,8 GWh i årlig genomsnittlig energianvändning innebär i praktiken att stödet nästan uteslutande blir tillgängligt för större företag. Energimyndigheten framhåller visserligen att stödet formellt är storleksneutralt, men konstaterar samtidigt att avgränsningen innebär att cirka 5 000 företag omfattas. Myndigheten noterar även att detta till stor del är samma målgrupp som redan omfattas av lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag (EKL). Detta bekräftar att stödet i praktiken riktas till stora företag, som dessutom redan har lagstadgade krav på att kartlägga sin energianvändning och identifiera åtgärder, medan den betydande potential som finns hos tusentals små och medelstora företag lämnas outnyttjad. Genom att erbjuda stöd till en begränsad grupp företag för investeringar som deras mindre konkurrenter måste finansiera på egen hand uppstår en tydlig risk för konkurrenssnedvridning.

Företagarna förordar därför att regeringen i första hand avstår från att införa det föreslagna stödet. Om regeringen ändå avser att gå vidare med en riktad stödförordning måste utformningen justeras för att även inkludera små och medelstora företag. Tröskelvärdet för stöd bör därför sänkas, så att den samlade potentialen för energieffektivisering kan realiseras.

Den administrativa processen måste dessutom utformas så enkelt och förutsägbart som möjligt för att minimera den börda som en ansökan innebär, särskilt för mindre företag med begränsade resurser. I detta sammanhang är det positivt att Energimyndigheten i sitt underlag tillstår att ansökningsförfarandet innebär en viss administrativ belastning. Det är likaså positivt att myndigheten har i uppdrag att genomföra informationsinsatser för att underlätta inför och under ansökningsprocessen, samt att myndigheten ska informera stödmottagare om vilka skyldigheter som följer med stödet.

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Olivia Karlsson
Näringspolitisk expert
Företagarna